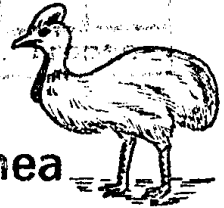

NIEUW GUINEA KOERIER

DE GROENIE

onafhankelijk dagblad voor ned. nieuw guinea

2e JAARGANG NO 249

WOENSDAG 26 OKTOBER 1969

DE CHAOS IN KONGO

— Dreigend gewapend — conflict met UNO-troepen

In Kongo hebben de troepen van de Verenigde Naties met antitankwapens zich ingegraven om de opmars te stuiten van Kongolese troepen, die naar Leopoldstad zijn opgeroepen door hun opperbevelhebber kolonel Mobutu. De kolonel had opdracht gegeven aan een brigade uit Thysstad om naar Leopoldstad te komen om de macht van zijn regiem te helpen vestigen. De commandant van de UNO-troepen waarschuwde gisteren kolonel Mobutu om de brigade te laten waar zij was. De troepen van de UNO hebben zich nu met zwaar materieel ingegraven op verschillende punten om een doorbraak te beletten.

Ook staan nu UNO-troepen klaar om naar de afgescheiden provincie Katanga te vliegen, wanneer de Katangese leider premier Tsjombe zijn bedreigingen uitvoer zal brengen om de UNO-vertegenwoordiger in Elizabethstad, Berendsen, het land uit te zetten.

Gisteren werd in Leopoldstad door het comité van hoge commissarissen een decreet uitgegeven waarin werd gezegd dat premier Lomoemba en zijn regering zijn afgezet.

Inmiddels heeft het comité van hoge commissarissen, dat door kolonel Mobutu is ingesteld om het land te regeren, gezegd dat aan de Verenigde Naties zal worden gevraagd om erkenning van het comité als regerende macht. De uitvoerende en wetgevende macht welke vroeger werd uitgeoefend door de afgezette regering van Lomoemba, zijn volgens het comité nu overgegaan op dit lichaam.

Het comité heeft aangekondigd dat het bij decreet van de voorzitter Bomboko zal regeren totdat de politieke situatie in Kongo is gestabiliseerd. Een van de leden van de Raad, een jurist heeft gezegd dat de Raad nu zal beginnen met de aanstelling van rechters en officieren van Justitie om een einde te maken aan het regiem van terreur.

De Kongolese militaire machthebber Mobutu heeft zijn plannen om in New York secretaris generaal Hammarskjöld steun te vragen voor zijn bewind, opgegeven. Zijn reis is voor onbepaalde tijd afgelast. Aangenomen wordt dat kolonel Mobutu van zijn plan afziet in verband met de toenemende onrust onder de Kongolese soldaten die opnieuw in Leopoldstad wanordeligheden hebben veroorzaakt. De vertegenwoordiger van Hammarskjöld in Kongo, Dayal, heeft de politieke leiders in dit land opgewekt hun twisten bij te leggen. Voortzetting van de geschillen zou volgens hem leiden tot de ontbinding van de Kongo en gevaarlijk

zijn voor Afrika en de gehele wereld.

Ter gelegenheid van het vijftienjarig bestaan van de Verenigde Naties, gaf Dayal een receptie, waarop de uitgenodigde Kongolese leiders evenwel niet verschenen.

Ouden van dagen op „Tournée“

Vandaag hebben 73 ouden van dagen van Hollandia een plezierige dag aangeboden gekregen.

Dertig huisvrouwen van Hollandia offerden een hele dag op om in hun auto deze oudjes rond te toeren. Om kwart over acht v.m. werd een 25-tal reeds op het paleis ontvangen door mevr. Platteel, die hen onthaalde op koffie en koek. Op speciaal verzoek van mevr. Platteel kwamen ze niet allemaal tegelijk, doch in drie groepen, zodat mevr. Platteel praktisch met iedereen een praatje kon maken. Na de ontvangst in het paleis werden de oudjes door Hollandiaas nieuwste wijken gereden, zodat ze enig idee kregen van de uitbreiding van de stad. Ze mochten zelf hun wens te kennen geven, als ze iets bepaalds wilden zien!

Na deze rit ontving iedere chauffeuse haar inzittende oudjes thuis, waar ze een koele drank kregen aangeboden. Om half elf was het verzamelen voor de Jachtclub en het laatste traject van de rit werd afgelegd, n.l. naar Meerzicht. Hier werd hen een uitgebreide rijsttafel aangeboden. (Nu eens niet nassi-goreng!)

Van Meerzicht ging het huiswaarts. Ongetwijfeld zullen deze ouden van dagen terug kunnen blikken op een gezellige dag, waarbij ze heel wat gezien hebben.

Deze dag is financieel gedragen door de Huisvrouwen Vereniging, Armenzorg en het Rode Kruis. De organisatie lag geheel in handen van de Huisvrouwen Vereniging.

Nieuw-Guinea Koerier

Onafhankelijk dagblad voor
Nederlands Nieuw Guinea

Uitgegeven door
Gebr. Terlaak

Hoofdredacteur
Drs. N. STREEFLAND

Redactie en Administratie
Oranjelaan, Loods 13, Telefoon 171
Abonnementsprijs fl 6,— per maand
fl 16,— per kwartaal bij vooruitbet.

Postabonnementen
fl 7,50 per mnd. fl 20,50 per kwart.

Advertentie tarieven

fl 0,40 per mm. Bij contract (ten-
minste 1000 mm) fl 0,36 per mm
Familieberichten fl 0,32 per mm

Agente te Hollandia-Binnen:
Mevr. Leeuwenburgh, p/a. Bloemen-
handel "Yvonne"

Agent te Ifar: Bakkerij "BRAUN"
Agent te Manokwari: Hr. Lontho

NIEUWS IN HET KORT

— Gisteren bezichtigden koning Phumiphon en koningin Sirikit, op de tweede dag van hun staatsie-bezoek aan Nederland, het Waterloopkundig Laboratorium te Delft en de Euromast te Rotterdam. Voor die dag stonden nog op het programma een dejeuner in Den Haag, aangeboden door onze regering, en 's avonds, eveneens in Den Haag, het gala-diner, aangeboden door de hoge Thailandse gasten. Tot besluit van deze dag, concerteerde de Koninklijke Militaire Kapel in het Scheveningse Kurhaus.

— In de UNO-assemblee trachten de delegaties van Thailand en Malakka zich van de steun te verzekeren van 15 neutralistische landen voor een resolutie waarin het optreden van communistisch China in Tibet wordt veroordeeld. De Dalai Lama stelde voor dat de Sovjet-Unie de actie voor het herstel van Tibets vrijheid zou steunen. Dit zou, zei hij, in overeenstemming zijn met de eis die premier Chroestsjof in de Verenigde Naties stelde dat alle koloniale volken de onmiddellijke vrijheid moeten krijgen

— De Nederlandse coaster Friso uit Delfzijl, is met 7 man aan boord, voor de westkust van Denemarken, vergaan. Schepen van verschillende nationaliteit zijn onderweg om hulp te verlenen.

Orientatiebezoek aan Nederland wordt groot succes

(Van onze correspondent)

Het zal ook in Nieuw Guinea bekend zijn, dat momenteel een achttal autochtonen, onder leiding van de heer Marcus Kaisiepo, een orientatiebezoek van twee maanden aan Nederland brengen.

De Nederlandse kranten hebben aan dit bezoek reeds enige artikelen gewijd. Gezien de reacties van deze autochtonen kunnen dergelijke bezoeken op den duur wel eens mede van betekenis worden in de vorming van het politieke denken van bepaalde Papoeagroeperingen. De reacties tot op heden zijn nl. uitermate gunstig. En het lijkt ook voor de Nieuw Guinea ingezetenen van belang hierover eens iets meer te vernemen dan het simpele feit, dat de heren Marcus Kaisiepo, Fredericus Poana, Aquila Krey, Filimon Jufuway, Hendrik Joku, Kaleb Taran, Ismael Bauw en Dick Sarwon "in Nederland zijn gearriveerd".

Uw correspondent, door de regeringsvoorzichtingsdienst uitgenodigd de gasten op een dagtocht naar Nederlands trotse prestaties - de Deltawerken - te vergezellen, heeft met hen gesproken, heeft hen zien optreden in een interview voor de Nederlandse televisie, heeft met hen aangezeten aan een lunch waar ook aanwezig was de oud gouverneur van Nederlands Nieuw Guinea, de heer S.L.J. van Waardenburg, de mentor van de groep.

De indruk, die men krijgt is, dat met dit orientatiebezoek inderdaad iets groots verricht wordt, maar, en dat is het allerbelangrijkste, iets groots van BEIDE kanten. Van de kant van de Nederlandse regering is dit het omzetten van een gunstig initiatief in daden, waardoor de Papoea nu eens werkelijk een indruk krijgt zowel van wat de Nederlander presteert, als van wat in eigen land nog moet worden gedaan om Nieuw Guinea economisch zelfdragend te maken. Typerend is in dit verband de opmerking van Hendrik Joku: "Hier wordt gewerkt" terwijl hij de klemtoon opzettelijk op "HIER" legde.

Maar ook van de kant van de Nieuw Guinea gasten wordt iets groots verricht. Hier staat enige, voor het merendeel nog jonge mensen, zo overgevlogen van een bestuurspost in het binnenland van Nieuw Guinea, midden in het hartje van Den Haag en zij gedragen zich, alsof zij nooit anders gedaan hebben dan lunchen met ex-gouverneurs, dan het te woord staan van de pers, dan het weggeven van televisie interviews, zoals wij Hendrik Joku en later Kaleb Taran hebben zien doen, staande op een zonovergoten dijk van de bouwput in het Haringvliet met op de achtergrond stoomheigende heima-chines en te midden van een grote groep journalisten en belangstellenden. De indrukken, die deze Papoeas opdoen zijn overstelpend, maar ze verwerken ze ook nog. Tijdens de tocht van Den Haag naar Hellevoetsluis passeerde de bus in Rotterdam, vlak voor de Maas-tunnel, het grote, nieuwe ziekenhuis, hetgeen voor mijn buurman, Ismail Bauw, aanleiding was mij enige feiten en data van dit ziekenhuis te vertellen (aantal bedden etc.), welke de gemiddelde Nederlander niet zou weten. En dit ziekenhuis is niet het enige, waarover (kennelijk) in de afgelopen maand aan hen gegevens zijn verschaft. De groep heeft een uitgebreid programma afgewerkt: bezoeken aan de Unilever, de Tweede Kamer, het Koninklijk

Instituut voor de Tropen, Radio Nederland Wereldomroep, Zending Oegstgeest, Hoogovens, Bruynzeel, Philips, Opening van de Staten Generaal, het Doofstommeninstituut, de staatsmijnen, de voetbalwedstrijd Nederland — België, Maastricht, De Nederlandse Heidemaaatschappij, de Landbouwhuishoudschool te Zetten, de Zuiderzeewerken, de DAF fabrieken, Droste, Stichting Wetenschappelijk Onderzoek te Rotterdam, het Prinsenhof te Delf en de Deltawerken. Een indrukwekkend programma, dat echter met het bezoek aan de Deltawerken is beëindigd.

De tweede helft van de Nederlandse periode zullen de bezoekers doorbrengen met, ieder in hun eigen branche, gedurende een maand in het Nederlandse bedrijfsleven werkzaam te zijn, m'n of meer als volontair. Zo komt Kaisiepo rechtstreeks onder van Eck, het hoofd van de Ned. voorlichtingsdienst, drie man op de gemeentesecretarie te Rijswijk, de landbouwman (Taran) op een boerderij van een landbouwconsulent etc.

Het is interessant de discussies onder deze mensen aan te horen en hen, voorzichtig formulerend, hun mening over bepaalde onderwerpen te horen verkondigen. Sommigen, zoals Joku, hebben reeds uitgesproken meningen over vele punten. Men is het er in het algemeen over eens, dat de voorlichting over Nederland in Nieuw Guinea nagenoeg alles te wensen over laat. Het is van groot belang, wordt er gezegd, dat de gewone Papoea ook ziet, hoe de Nederlander "thuis" leeft en werkt. En daar is o.m. de film het geeignende medium voor. Waarom wordt daar niet veel meer gebruik van gemaakt? Omgekeerd weet men vaak in Nederland nog ontstellend weinig over Nieuw Guinea.

Zeer gebelgd waren allen over de door de P.v.d.A. woordvoerder de Kadt in de Tweede Kamer bezigde woorden: "Sierpapoeas". "Omdat we opgevoed zijn, zijn we daarom sierpapoeas?" Het kennelijk politieke karakter van een dergelijke uitlating kan voor velen, die het als een persoonlijke belediging beschouwden, niet verzachtend werken. De heer de Kadt zal, mocht hij straks nog opgenomen worden in de volgende parlementaire missie, in Nieuw Guinea hierover dan nog wel een hartig woordje moeten horen.

Ook Kaisiepo wees, op zijn eigen wijze, op het dubbele nut van deze orientatieris: "Wij leren een hoop en kijken ook eens buiten de Nieuw Guinea sfeer, hetgeen belangrijk is. Maar om-

gekeerd tonen wij ons aan de Nederlanders en laten zien, dat wij ook normaal zijn en mee kunnen doen. Niet alleen maar koppensnellers. Dit laatste demonstreert dat Zending, Missie en Overheid de laatste tien jaar zeker niet stil hebben gezeten."

Wij geloven, dat met een dergelijke intelligente bovenlaag van papoeaintellectuelen de toekomst voor Nieuw Guinea toch niet te donker behoef te worden ingezien.

Uitzending naar Nederland

Op 30 november a.s. zal de heer P.A. Toorop (28) in Nederland aankomen om zich aldaar te gaan bekwamen in de bediening van radar-apparaatuur. De heer Toorop is een "lokale" kracht en zal voor een periode van zes maanden door het Gouvernement worden "uitgezonden".

Een soort omgekeerde uitgezonden kracht, nu dus niet van Schiphol naar Hollandia, maar vice versa, van Hollandia naar Schiphol.

Het Hoofd PTT verklaarde desgevraagd: "De heer Toorop zal gedurende zes maanden een cursus Radio-Radar gaan volgen van de Marine Luchtvaart Dienst in Oegstgeest. De kosten voor huisvesting, voeding en lessen zullen geheel door het Gouvernement worden gedragen.

Na Oegstgeest zal hij tijdelijk bij het Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut in De Bilt worden gestationeerd om zich vertrouwd te maken met de apparatuur, waarmee hij later in Biak zal moeten gaan werken.

Immers, de komst van de DC-8, en in het algemeen de intensivering van het luchtverkeer maken het nodig dat er in Biak een uitgebreidere meteo-waarneming zal plaatsvinden, dan tot dusver werd gedaan.

Voornamelijk de windsnelheid en het "plotten" van regen- en onweersbuien op verre afstand."

"Waarom nu juist de heer Toorop", vroegen wij.

"Wel, we hebben aanvankelijk aan een man uit Nederland gedacht, want eigenlijk laat de onderbezetting van PTT-personeel niet toe, dat wij goede krachten "afspelen", maar toen de arbeidsmarkt in Nederland aan dit soort specialisten weinig keuze bood, hebben we besloten tot uitzending van een van onze eigen mensen.

Dus, iemand die Nieuw Guinea door en door kent, en die daarbij genoeg technische kwaliteiten heeft om deze ingewikkelde materie binnen zes maanden onder de knie te krijgen.

Wij kwamen toen meteen op de heer Toorop, die bij ons in 1952 als daggelder in dienst kwam, en zich in die acht jaar heeft ontwikkeld tot een zeer goed technisch specialist.

Wij twijfelen er ook niet aan, dat de heer Toorop deze cursus met goed gevolg zal volbrengen, en dat hij in Biak een waardevolle kracht zal worden voor onze Radio-Radarpost".

Bij het Koninklijk echtpaar in Thailand

Vóór het bezoek aan Nederland werden

voorvaderen geëerd

(Van een correspondent).

Bangkok (P & P) - Alvorens zijn reis naar Europa te ondernemen, heeft koning Phoemiphon Adoeljah Rama IX, tezamen met zijn liefvallige echtgenote koningin Sirikit, respect betuigd aan zijn voorvaderen.

Wij zagen het vorstelijk paar, dat van 24 tot 27 oktober Nederland bezoekt, dit jaar weer temidden van een sprookjesachtige stoet van dienaarren, dansers en volgelingen naar de grote hal schrijden met de beelden van alle vroegere heersers over Thailand. Het is een symbolische handeling, de koning die knielt voor de versteende symbolen van vroegere macht en praal.

De vorst van Thailand bezit in tegenstelling tot zijn vereerde voorvaderen geen wereldlijke en geen werkelijke macht meer. Maar voor de Thai straalt van de regerende monarch een aureool van goddelijkheid uit en een streng hofceremonieel verhindert een nauw contact tussen volk en vorstenhuis.

Als hoofd van de boeddhistische kerk is hij geestelijk leider van zijn onderdanen.

PHOEMIPHON IS EEN BIJZONDER MENS

Koningen en opperpriesters die met veel animo jazzmelodieën componeren en dan zelf nog klarinet, trompet en saxofoon spelen, zijn er niet zoveel op deze wereld. Wij hebben dus de gelegenheid aangegrepen om het koninklijk paar te volgen op zijn jaarlijkse bedevaart naar de hal der voorvaderen. Duizenden en duizenden mensen hadden zich reeds langs de route geschaard om hun koning en hun koningin, de prins en de drie prinsessen van hun afhankelijkheid te doen blijken.

In de grote zaal brandden ontelbare kaarsen. De hoog oprijzende beeltenissen van de vorsten uit het verleden gingen schuil achter een bizarre pracht van bloeiende bloemen, eerbiedig uitgespreid door hoge autoriteiten en lange rijen trouwe onderdanen.

Plotseling week de massa uiteen. Hunne koninklijke hoogheden waren in aantocht.

Gedurende de aanwezigheid van 's lands hoogste gezagsdrager en zijn familie, zouden alle onderhorigen zich terugtrekken. Korte tijd later verstarde deze vreemde vergaderplaats tot een troonzaal met triomferende trofeeën, vreemd verlicht door de vele flakkerende vlammetjes.

ZIJ KIJKEN NIET!

Als H.K.H. Phoemiphon en Sirikit met zoon en dochters de hal verlaten, staan we aan de voet van de tempel. Wij zien hoe de koning zijn militaire pet aangereikt krijgt door een legerofficier die zich op de knieën naar voren werkt, het hoofddeksel omhoogreikt, maar daarbij zijn opperbevelhebber niet aankijkt. Dan zet de koninklijke familie de voetstoot voort naar het paleis.

Alle Thai's rondom ons knielen neer en buigen voorover. Zij plaatsen hun handen met de binnenzijden naar beneden, voor zich uit op de grond.

Deemoedig staren zij naar beneden, geen blik werpend op de voorbijtrekkende stoet.

Moeilijk kunnen wij ons bij die gewoonte aansluiten. Wel buigen wij eerbiedig het hoofd voor het passerende vorstenpaar en zien dan met verwondering naar een Amerikaans echtpaar dat wél, net als de inwoners van dit land, zich ter aarde geworpen heeft.

"Heb je hem gezien?" vraagt de man mij later, "een echte koning". Wij bedenken dat het voor deze burger van de Nieuwe Wereld wellicht een hele ervaring was, in de nabijheid te zijn van een heuse vorst.

OP KNEIEN EN ELLEBOGEN

Toen de koningen van Thailand nog als absolute heersers regeerden, was de ontmoeting met de vorst niet eenvoudig. Wie audiëntie had aangevraagd, moest vaak dagen, soms weken wachten, alvorens de koning het bezoek toestond.

Op het afgesproken uur vond men in de troonzaal enkele hofdignitarissen.

Na geduldig wachten kon het gebeuren, dat zijne majesteit toch niet verscheen. Maakte hij wél zijn opwachting, dan gingen de deuren boven een in de zaal gebouwde trap open. Daarachter zat, of stond, de heerser.

Alle aanwezigen moesten onmiddellijk op de grond plaats nemen.

Het dragen van schoenen was verboden. Wilden zij zich voortbewegen, dan moesten zij dat doen op knieën en ellebogen. Een verzoek aan de koning kon niet rechtstreeks tot hem gericht worden. Het gesprek vond plaats door bemiddeling van daartoe aanwezige dignitarissen.

De koning mocht niet worden aangekeken. Tijdens de audiëntie staarden al zijn onderdanen voortdurend daar de grond.

WAARDIGHEID AANGETAST

Toen de Engelsen grote delen van Burma hadden bezet, waar in het noorden van het land een zelfstandig koninkrijk voor korte tijd nog bleef bestaan, werden zij met een soortgelijke situatie geconfronteerd. Dat heeft veel kwaad bloed gezet.

Want wat voor de Burmezen en Siamezen niet meer was dan een normaal eerbetoon aan de regerende vorst, beschouwden de Engelsen als een aantasting van hun waardigheid.

De hooghartige Britse officieren en diplomaten konden niet verdragen dat zij gedwongen werden, zonder schoenen, met het hoofd eerbiedig naar beneden gebogen, over de grond te kruipen voor een vorst, die zij al uit grote delen van zijn gebied hadden verjaagd.

Het contact werd nog moeilijker door dat de koning van Burma uitsluitend met de koning van Engeland wilde onderhandelen over de rechten die het blanke volk in zijn rijk zou krijgen.

Met ondergeschikten, zelfs met de onderkoning van India, de hoogste gezag-

drager van Engeland in Azië, wilde hij niet spreken.

HEERSER OVER DE GOUDEN LANS.

Zelfs nog in 1758 en later hadden de oosterse potentaten geen idee over de werkelijke machtsverhoudingen in de wereld. Zij moesten in de blanken hun meerdere op het gevechtsterrein erkennen, maar allerm minst voelden zij zich aan de Europeanen minderwaardig.

Heel mooi blijkt dat uit een brief die de Burmese koning aan George II van Engeland deed toekomen. De aanhef spreekt boekdelen:

"Ik, koning despoot, met grote gaven en grote macht, heerser over de landen van Thonahprondah, Tomp Devah en Cambodja, soeverein heerser over alle Burmezen, over het koninkrijk Siam, heerser over alle robijnen-mijnen, goud, zilver, koper ijzer en amber, heerser over de witte olifant, rode olifant en gevlekte olifant, heerser over de gouden paleizen, wiens macht is afgeleid van de zon. . . ik, . . . groet de koning van Engeland, Madras en Bengalen." Daarna volgde de eigenlijke inhoud van de brief.

In vergelijking met zijn eigen schittering kwam de Britse soeverein er in de aanhef wel bijzonder bekaaid af.

ENGELSE GOVERNANTE

Het arme Burma, wereldvreemd en vereenzaamd in een vijandige wereld, ging ten onder. De laatste koning werd in 1885 door de Engelsen gevangen genomen. Het land werd een kolonie.

Siam, bufferstaat tussen de oprukkende legers van Engeland in het westen en Frankrijk in het oosten, kon zijn onafhankelijkheid bewaren. Veel dank het land in dat opzicht aan koning Choelalongkorn die de staat regeerde van 1868 tot 1910.

Deze grote vorst werd opgevoed door een Engelse gouvernante. Vele lezers zullen de film "Anna en de koning van Siam" hebben gezien, of het gelijknamige boek hebben gelezen, waarin dat verhaal - een beetje geromantiseerd - verteld wordt.

Eenmaal aan de regering gekomen, bezocht Choelalongkorn tot twee maal toe Europa. Daar deed hij nieuwe ideeën op, die hij in Thailand trachtte te verwezenlijken.

Hij stichtte de eerste universiteit van het land.

Wegen werden aangelegd, een spoorweg werd geopend. Irrigatie-kanalen ten behoeve van de landbouw kwamen tot stand. Voor het eerst maakten de Thai's kennis met electriciteit, post en telegraaf.

40 VOLGZAME GEMALINNEN

Maar Choelalongkorn bleef een absoluut despoot. Voortdurend hield hij zich bezig met de vraag hoe hij - ondanks, of dank zij de westerse nieuwigheid - zijn greep op het land kon handhaven of versterken.

Voor het tegen elkaar uitspelen van de grote rivalen Engeland en Frankrijk, had hij vrede en eenheid binnen zijn koninkrijk nodig.

Vroegere heersers hadden de plaatselijke prins en zelfbestuurders tot volgzzaamheid gedwongen door het handhaven van sterke legers.

De slimme Choelalongkorn had daar iets anders op gedacht.

(Vervolg op pag 4)

EXODUS VAN INDISCHE NEDERLANDERS.

Sinds enige tijd wijzen de Nederlandse kranten op de uittocht van Indische Nederlanders uit Nieuw Guinea. En ook de ondernemers hier te lande zijn opgeschrikt. Alsof die uittocht zo plotseling is gekomen.

Niets is minder waar. Al sinds 1953 is de trek van Indische Nederlanders naar Nederland aan de gang. Het mag dan zijn, dat in de eerste jaren overwegend z.g. Deta-werkers Nederlandwaarts gingen, het neemt niet weg, dat ook lagere en middelbare administratieve en andere krachten dit land waarwel zeiden. Zij waren de voorlopers.

En wie zijn oor goed te luisteren had gelegd, kon weten dat grotere groepen zouden volgen.

OPWAARTS van september 1955 maakte er reeds melding van onder het hoofd Exodus, met de ondertitel: Niet alleen vrijgezellen willen weg.

De wens om Nieuw Guinea te verlaten bestond reeds lang, ook onder de administratieve en technische lagere en middelbare krachten, onder de gezinnen. Maar de uitvoering er van liet op zich wachten door het gebrek aan geld om de overtochts- en andere kosten te betalen. En wat de ambtenaren betrof was het wachten misschien ook nog op een gunstige pensioens- en verlofsregeling.

Nu ze het geld voor de reis en eerste tijd van hun verblijf in Nederland (voor gezinnen voorwaar geen klein bedrag) bijeen hebben gespaard, zien ze, mede doordat hun rechtspositie nog steeds ongewijzigd is, het nut van een langer wachten niet in.

ENIG ALTERNATIEF

De ondernemers hier te lande hebben er bij minister Toxopeus op aangedrongen maatregelen te nemen, die de voor dit land, maar ook voor henzelf, funeste uittocht van Indische Nederlanders moeten tegengaan.

Het is goed dat deze ondernemers door die uittocht opgeschrikt zijn, en tot de konklusie zijn gekomen, dat er iets tegen gedaan moet worden. Het is wel laat, maar mijns inziens nog niet te laat.

Het is beter wanneer deze ondernemers de hand in eigen boezem steken en inzien, dat zij er mede schuldig aan zijn, dat de uittocht er is.

Zij maken - ten onrechte - de christelijke vakbond het verwijt, dat die de uittocht aanmoedigt.

Maar zij vergeten, dat:

- 1 de Indische Nederlanders al lang genoeg met zich hebben laten sollen,
- 2 zij (de ondernemers) in het verleden blijk hebben gegeven aan billijke eisen van de werknemers tot verbetering van hun rechtspositie niet te hebben willen tegemoet komen,
- 3 onder de huidige omstandigheden de vakbonden, daarnaar gevraagd, aan velen geen ander advies kan verstrekken dan de reis naar Nederland te aanvaarden.

De ondernemers doen er verstandiger aan daadwerkelijk met de vakbonden samen te werken.

Wat de maatregelen betreft, zie ik maar één alternatief: de rechtspositie van de werknemer in overeenstemming brengen met de eisen van omstandigheden. Dat betekent in ieder geval een periodiek buitenlands verlof en een gegarandeerde reis naar Nederland, wanneer de politieke situatie zulks vereist. Maar anders dan de ondernemers willen moeten zijzelf die garanties geven aan de bij hen werkzame Nederlandse arbeidskrachten, en niet alles op de overheid willen afwentelen.

Aan de andere kant zal men er rekening mee moeten houden, dat zelfs deze maatregelen op den duur ook onvoldoende zijn, omdat de Indische Nederlanders beter op jongere leeftijd in Nederland opnieuw aan de slag kunnen komen, dan op een leeftijd, waarop men hem te oud acht om een gelijkwaardige positie te kunnen bekleden.

Daarom doen de ondernemers er ook goed aan meer aandacht (en geld) te besteden aan de opleiding van Papoea's.

Men kan hierin nooit voortvarend genoeg zijn.

Een intensieve samenwerking tussen ondernemers, overheid en vakbonden is wel geboden.

Jan de Witt

(Vervolg van pag 3)

Van ieder zijner vazallen huwde hij één van de dochters, die hij in zijn buitenpaleizen liet wonen. De zo uitgehuwelijkte maagden dienden tegelijkertijd als gijzelaars en als ambassadeurs van de vrede. Hij maakte de vrouwen tot volgzaam gemalinnen; aan ieder der vaders beloofde hij een volmaakte kleinzoon met blauw, koninklijk bloed in de aderen. Wie zich interesseert voor deze vorst en zijn politieke harem kan er van lezen in het boek van Phra Sarasas, een vroegere minister van economische zaken van Thailand.

Dit vreemde verhaal lijkt te zijn geput uit een sprookjesalbum of schijnt te verhalen uit een ver verleden. Maar het is een beschrijving van de werkelijkheid in Thailand in het jaar 1909.

In 1932 kwam aan de absolute heerschappij van de vorsten een einde.

Siam werd Thailand en kreeg een grondwet. Maar dat de koning voor de Thai nog altijd een zeer bijzonder mens is, verwondert niemand die de recente geschiedenis van het land heeft leren kennen.

BEZOEK:

Shawcoam Beatrix

HIER VINDT U EEN ENORME RANGE VAN ARTIKELEN ZOALS:

Boy liliput stofzuigers,
Indola plafond ventilatoren
Inventum broodroosters en komforen,
Hoover stoomstrijkijzers, vloerwrijvers, wasmachines en centrifuges
Electrolux en Frigidaire koelkasten,
Hermes schrijfmachines,
Odhner tel- en rekenmachines,
Kenwood mixers en
Ivory masseerapparaten.

Ingaande heden zal "DE WIGWAM" uitgezonderd op woensdagen (gesloten) dagelijks ook Indische koekjes serveren: Klepon; Wadjih, e.d. morgen Loempia. no. 2607

SENTIFAR: vrijdag 28-10; 18.30 uur kindersfilm "Het vliegend oog" niet leden f 1,25; leden f 0,75. Buitengewone ledenvergadering, aanvang 20.00 uur. no. 2609

SENTIFAR: zaterdag 29-10 gez. avond m.m.v. "Sentifar Band", Aanvang 9 uur niet leden f 2,50. no. 2609

ORIENT THEATER

vertoont heden 26-10 voor het laatst "THE YELLOW MOUNTAIN" in kleuren, met Lex Barker, Mala Powers en Howard Duff.

Een prachtig gekleurde actiefilm uit de wilde en woeste jaren der goudzoekers.

Haven morgen 27-10: "LES HEROS SONT FATIGUES"

met Yves Montand. Liefde, haat en passie smeulen onder de Afrikaanse zon. Holl.-Binnen morgen 27-10: "AMPAT ISTERIE" met Daeng Idris.

Sentani morgen 27-10: "MARA MARU" met Ertol Flynn.

TE KOOP: Koelkast 260 ltr. f 600,— tropensmoking maat 48; VERWOERD, Skyline, telf Hlb. 27.

no. 2608

TE KOOP:

Rotan bankstel met tafeltje en drie stoelen; rotan boekenrekje; eiken ladenkastje; eiken dressoir en eiken schrijfbureautje.

Te bezichtigen tussen 17.00 en 19.00 uur VAN LOO, Van Hasseltstraat 673

no. 2606

IN HET ZEEPAARDJE:

Donderdag: "ELK WAT WILS"
Zaterdag: "THE JIVE ROCKETS" onder leiding van R. van Dalm, organiseert NOZEM AND GENTLEMAN dansavond. Entree leden f 1,—; niet leden f 2,50 Mooie prijzen voor de beste Gentleman of Nozem.

no. 2605

NIEUW ASSOORTIMENT:

wollen damesvesten en jasjes, warme slacks en blouses, rokken en japonnen, luxe zakdoekjes, stepins, zonnehoedjes, vleespoppen, tienerpoppen, piepbeesten.

VIJSMa, WITTE OLEFANT

no. 2611